

0510 Leven, wonen werken**‘t Vrijersloandje , ook wel Sikkensloandje genoemd.**

De naam laat niets te raden over. Dit is/was het laantje rondom Saaxumborg.
Naar keuze was de wandeling te beginnen op de Eenrumerweg of op de Maarhuizerweg.

Maar wie woonden er op de Saaxumborg, dat soms wel op een duiventil leek, volgens een oud Bafloër.

De Saaxumborg te Lutke Saaxum wordt voor afbraak geveild op 4 januari 1785.

Op 12 november 1783 was Saaxumborg gekocht door Baron van Asbeck, die op Lulema, Warfhuizen woonde. Waarschijnlijk alleen voor verwerving van rechten, die aan de borg verbonden zijn.

0510 Leven, wonen werken

Het schathuis blijft behouden en wordt in de jaren erna gebruikt als boerenbehuizing. De boerderij wordt verhuurd en omdat Van Asbeck rooms-katholiek is zoekt hij een huurder die dit eveneens is.

De eerste huurder (beklemde meier) is Freerik Jullens uit Kloosterburen.

1854. Verkoop van 100 Lombardijsche populieren die op de singels stonden.

Na het vertrek van Jullens verkoopt Van Asbeck de boerderij, groot 30 jukken, in vaste en eeuwigdurende beklemming aan Hindrik Mindelts.

Bovendien dient de beklemde meier jaarlijks “een windhond of een legerhond naar verkiezing van de verkoper te voeren en in goede staat te houden”. In de jaren, dat de koper geen hond onderhoudt, dient de koper boven de huur zes hoenders, te weten hennen, af te dragen.

Hendrik Mindelts neemt in 1812 de naam Wijnema aan en zijn vrouw Geertruid Jans, met wie hij in 1792 te Den Hoorn-Leens is getrouwd noemt zich Boerema.

In 1814 overlijdt Hendrik Wijnema. Geertruid hertrouwt in 1815 met Robert Harms Halsema. Als deze in 1826 overlijdt veilt Geertruid (60 jaar oud en 31 jaar op Saaxumborg te hebben geboerd) de boerderij op 11 juni 1827 en op 19 en 20 juni wordt er boeldag gehouden.

Twee van haar dochters zijn jong overleden, dochter Martha trouwt in mei 1828 met de arts G. G. Bruns uit Wehe en Mindelt (Wijnema) heeft een herberg in Baflo. Geen opvolging.

Koper van de boerderij met ongeveer 15 ha. land is Vrederechter Anthonius Beckeringh. Hij is officier en griffier van het vredegerecht te Loppersum en wordt in 1838 benoemd tot kantonrechter te Onderdendam.

In het Diaconieboek van de Herv. Gem. Baflo-Raskwerd:

13-09-1830: Ontvangen van de Heer Mr. A. Beckeringh wegens tekort een jaar loon van Geessien Kornelis Tuinema de som van f 8,40.

19-12-1831: Ontvangen van de Heer Mr. A. Beckeringh wegens tekort aan verdient loon van Geessien Kornelis Tuinman f 4,00.

0510 Leven, wonen werken

De diaconie was in die tijd de enige instantie die zich ontfermde over mensen die, niet of slechts ten dele, in hun onderhoud konden voorzien. Ook Beckeringh had in 1830 een vrouw in dienst, waarvoor hij behalve kost en inwoning f 8,40 en nog een aanvulling van f 4,00 betaalde.

1839-7 september Verhuur voor 6 jaar van het huis Saaxumborg met groote tuinen, singels, lanen en landerijen. Samen groot 17 bunder aan Derk Tjaarts Flaam Houwerzijl.

1842-30 augustus. Verhuur door Meester A. Beckeringh van de behuizing met schuur, Saaxumborg genaamd, erf, hof, tuin, singels grachten en lanen, tezamen groot 4.30.57 ha aan Klaas Jans Moorlag, landgebruiker Tinallinge. Tot 1844. Stilzwijgend verlengd tot 1 mei 1852.

De landerijen voor één jaar, aan verschillende huurders.

1852- 1 mei wordt Heine Jans Ettema de nieuwe bewoner van behuizing en erf.
De landerijen worden verhuurd aan diverse huurders.

1854-30 december 100 Lombardijsche populieren, staande op de singels van Saaksumborg te Baflo verkocht. (*aantekeningen burgemeester Van Spengler*).

1858-1 mei is de nieuwe huurder van huis en erf (groot 4.70.60 ha) Lammert Guitjes Lantinga uit Onderdendam.

In september 1863 wordt de Saaxumborg met 16.73.70 ha land publiek verkocht aan H.W.Wierda, Winsum.

Deze verhuurt de boerderij met omliggend land groot 4.73.60 ha voor 6 jaar aan Klaas Jans Vos, Saaxumhuizen. De overige landerijen aan diverse eigenaren.

1870-12 maart wordt bij de publieke verhuring Jan de Vries, Leens de nieuwe huurder van boerderij en omliggend land.

1876-19 februari wordt ten huize van den kastelein Faber Jacob Stol wonend te Westernieland de nieuwe huurder van Saaxumborg, alles tezamen 16.73.67 ha.

1882-13 maart wordt de boerderij gehuurd door Jacob Heines Ellens te Lutke Saaxum. Deze heeft de woning niet nodig. Tijdens zijn huurperiode is de boerderij bewoond geweest door vier verschillende bewoners.

Van 2 augustus 1882 – 13 april 1883 Berend Groen, Leens

1883- 19 juni is Frederikus Tillema, Leens de bewoner.

Opgevolgd op 19 juni 1888 door Jacob Pier, Eenrum. Opgevolgd door zijn zoon Willem Pier tot 18 april 1894.

1894 De erven Wierda verhuren de boerderij voor één jaar aan Simon Brands en Klaas de Vries, beiden afkomstig uit Winsum. Eerstgenoemde betreft de boerderij.

0510 Leven, wonen werken

1895-18 maart wordt de behuizing Saaxumborg c.a. voor één jaar verhuurd aan Jacobus Leeuwe, koopman te Baflo en Jan Vos, koopman te Warffum.

In 1896, 1897, 1898 wordt, weer telkens voor één jaar, de boerderij en erf, groot 4.13.60 ha + 60.20 are verhuurd aan Jan Vos. Stilzwijgend wordt dit verlengd tot mei 1909.

In 1898 worden de houtopstanden rond de borg verkocht in een publieke veiling, 250 bomen voor f 1254,30.

Per 1 mei 1909 is Ties Sikkema, Uthuizermeeden de nieuwe bewoner en hij blijft dat tot 1924 Na het overlijden van Sikkema zet zijn vrouw het bedrijf nog drie jaar voort.

Nadat de familie Sikkema is verhuisd naar Baflo, huurt buurman Zandt het land wordt de bewoner van de boerderij Gerhardus Stavenga, Baflo 1924 -1930.

In 1930 komt Sietse Siegers, Winsum de boerderij bewonen tot 1933.

1933-2 mei komt er weer één gebruiker van gebouwen en land, Jan Zuidema, Winsum. Opgevolgd door de zonen Harm en Jan. Tot september 1968.

De borg werd afgebroken in 1785.
De boerderij wordt afgebroken in 1970, maar...

Het afbraakmateriaal van de boerderij is gebruikt voor de bouw van een theehuis bij borg Verhildersum.

*Gegevens ontleend aan:
Historisch Overzicht
van de boerderij
Saaxumborg.*

L. B. Datema-Brugma, november 2020.

0510 Leven, wonen werken
